

Eteläisen Suomen suot

Suo-opetusmateriaali
Osa I

Sakari Nikki

Opinnäytetyö

Suo-opetusmateriaali: Eteläisen Suomen suot ja Kouvolan suuret rämeet

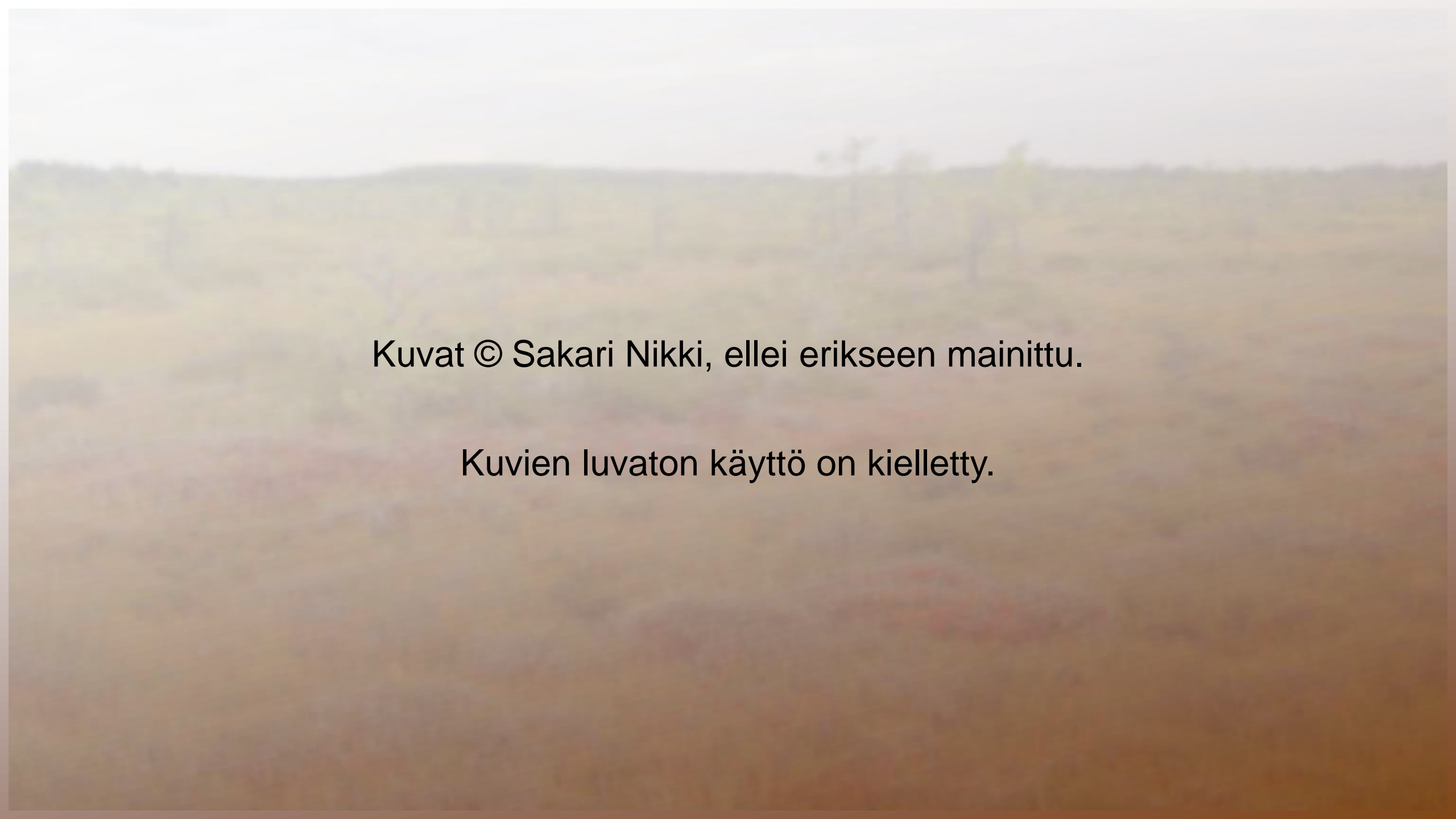
<https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-202404227185>

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu

Metsätalousinsinööri

Kouvolan kaupunki

2024

Kuvat © Sakari Nikki, ellei erikseen mainittu.

Kuvien luvaton käyttö on kielletty.

Sisällys

Yleistä soista

- Suon määritelmät
- Soiden määrä maailmassa
- Suomen suot

Soiden synty

- Soistumisen edellytykset
- Soistumistavat

Soiden rakenne

- Turve ja vesi
- Pienmuodot
- Soiden lajisto

Soiden luokittelu

- Kolmiulotteisen muodon mukaan
- Ravinteiden ja kosteuden mukaan
- Luonnontilaisuuden mukaan

Soiden käyttö ja merkitys

- Talous-, virkistys- ja hyötykäyttö
- Ennallistaminen
- Suot ja ilmasto

Lähteet

Yleistä soista

- Suon määritelmät
- Soiden määrä maailmassa
- Suomen suot

Mikä on suo?

Kasvi-
tieteellinen

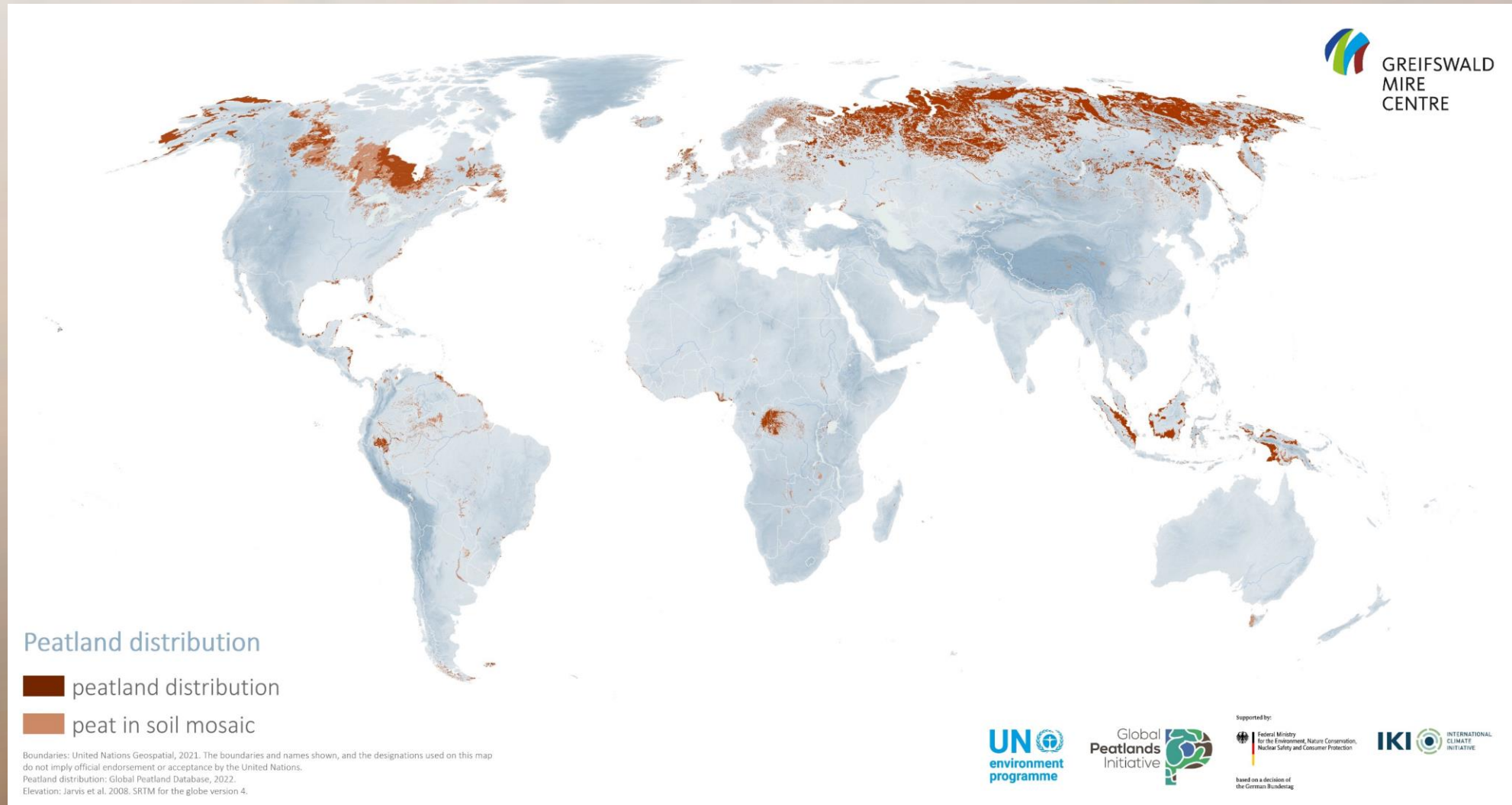
Ekologinen

Geologinen

Metsä-
taloudellinen

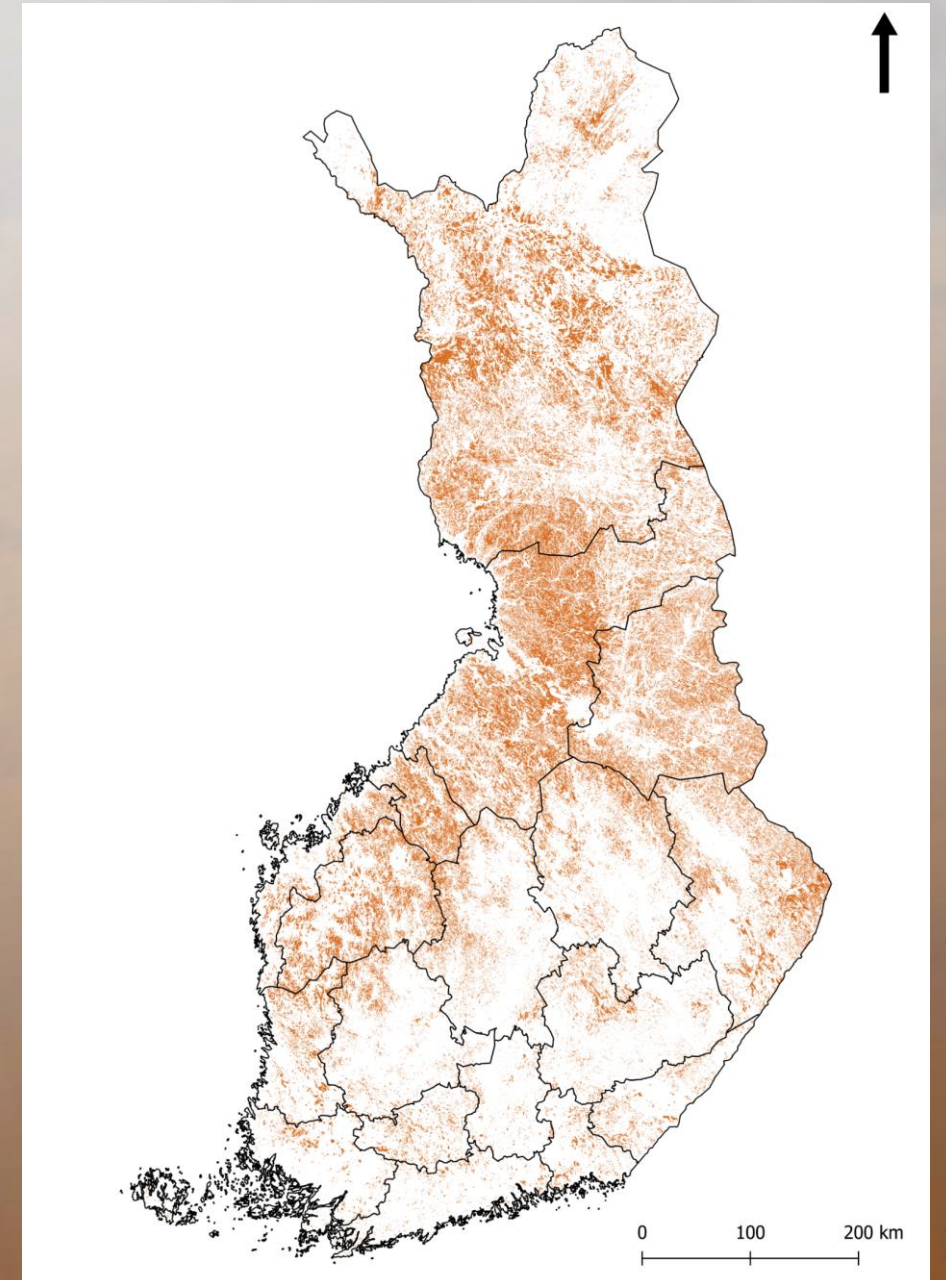
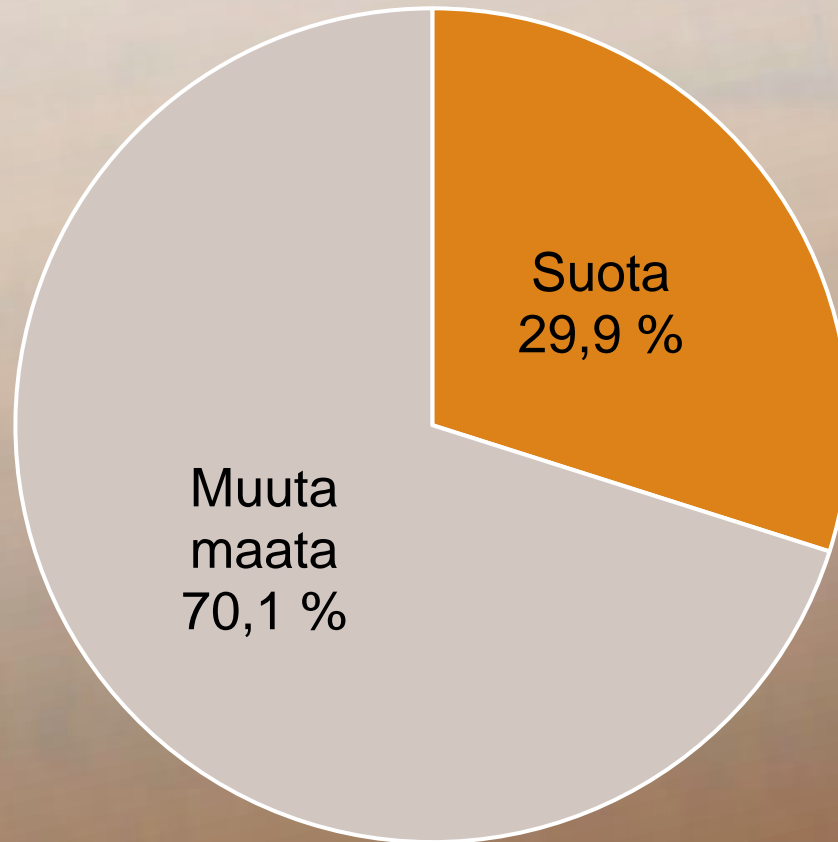

Soita on kaikkialla

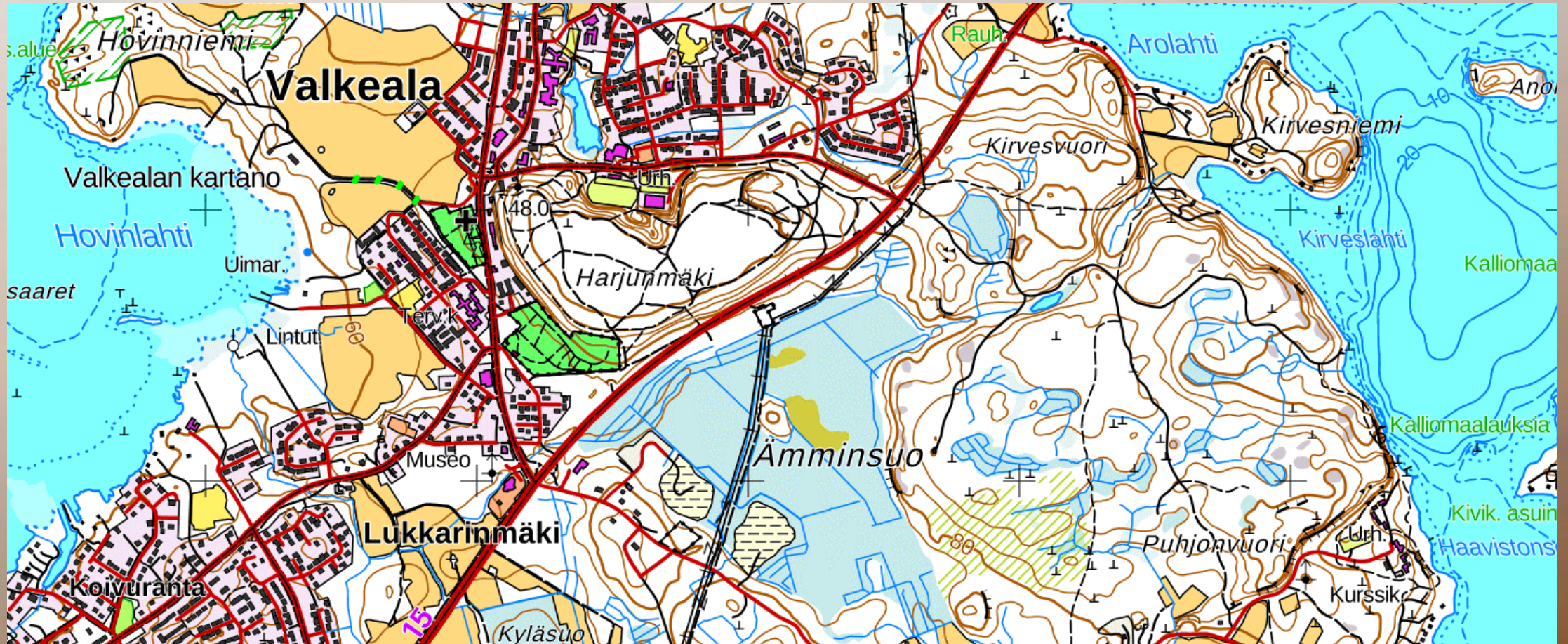

Maailman soisin maa

Suomen maa-ala

Maanmittauslaitoksen maastokartta

Kysymyksiä soista

1. Mitä suo tarvitsee ollakseen suo?

2. Miksi Suomessa on niin paljon soita? Pohdi syitä.

3. Etsi [maastokartasta](#) oma lähisuosi.

Soiden synty

- Soistumisen edellytykset
- Soistumistavat

Soistumisen edellytykset

Tasainen ja vettä pidättävä maa

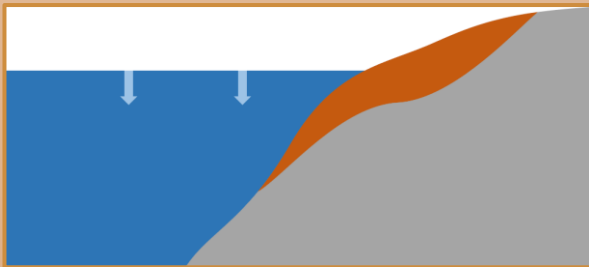
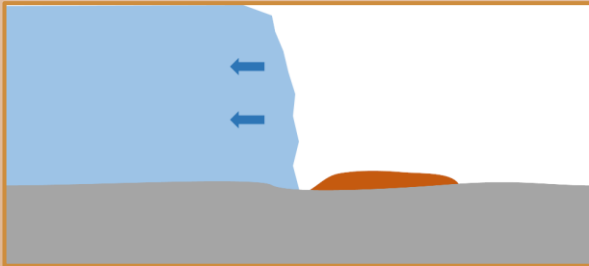
Suuri ja pysyvä kosteus

Hapettomuus

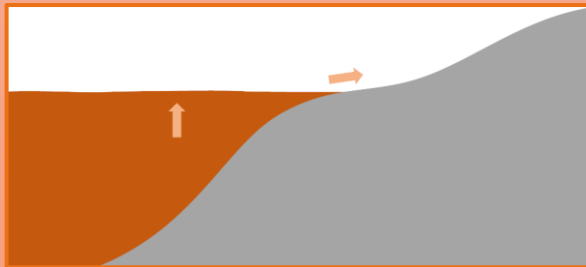
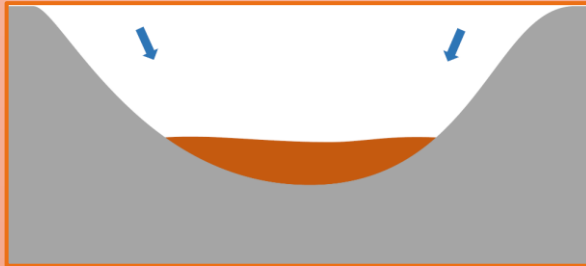
Turpeen muodostuminen

Soistumistavat

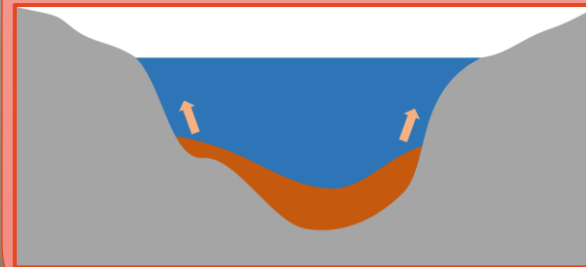
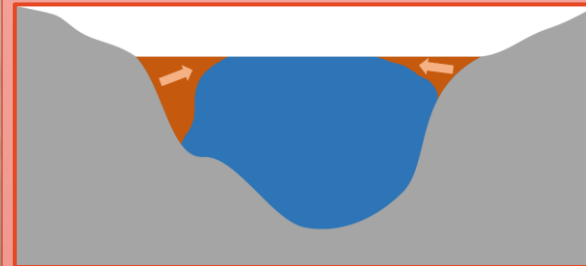
Itsenäinen soistuminen

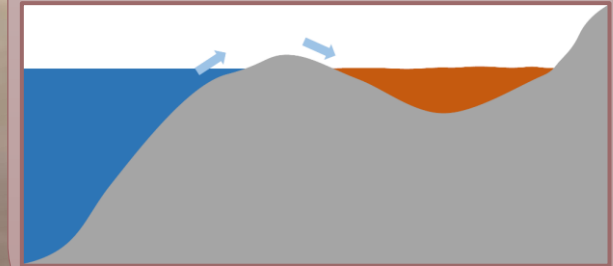
Metsämaan soistuminen

Vesistöjen umpeenkasvu

Tulvamaan soistuminen

Kysymyksiä soistumisesta

1. Mitä soistuminen edellyttää?

2. Oletko nähnyt soistuvan paikan? Millainen se oli?

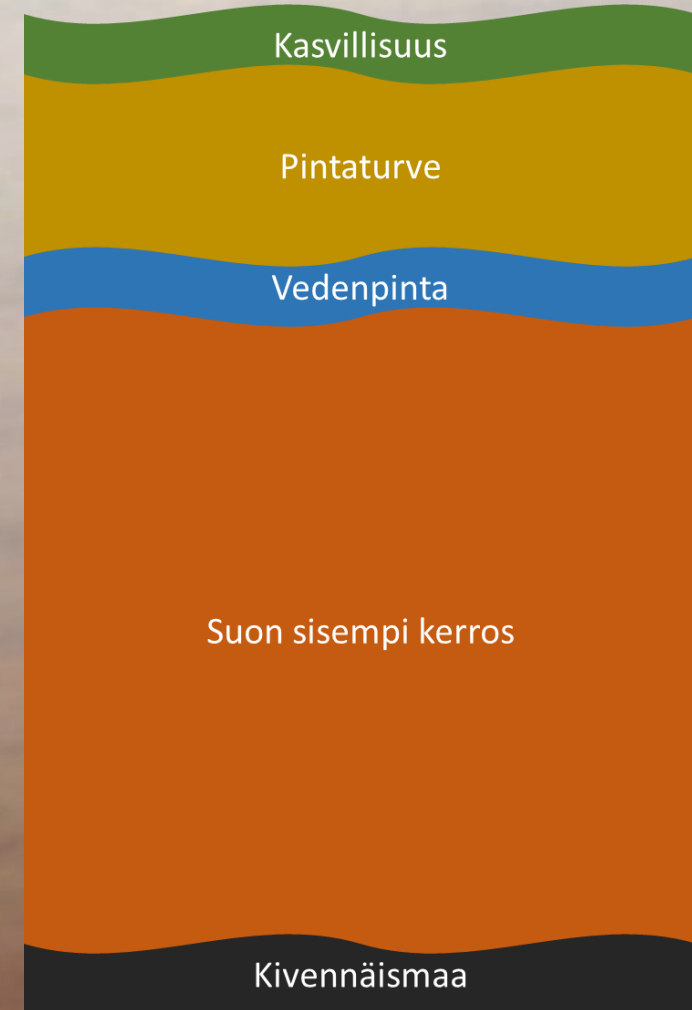

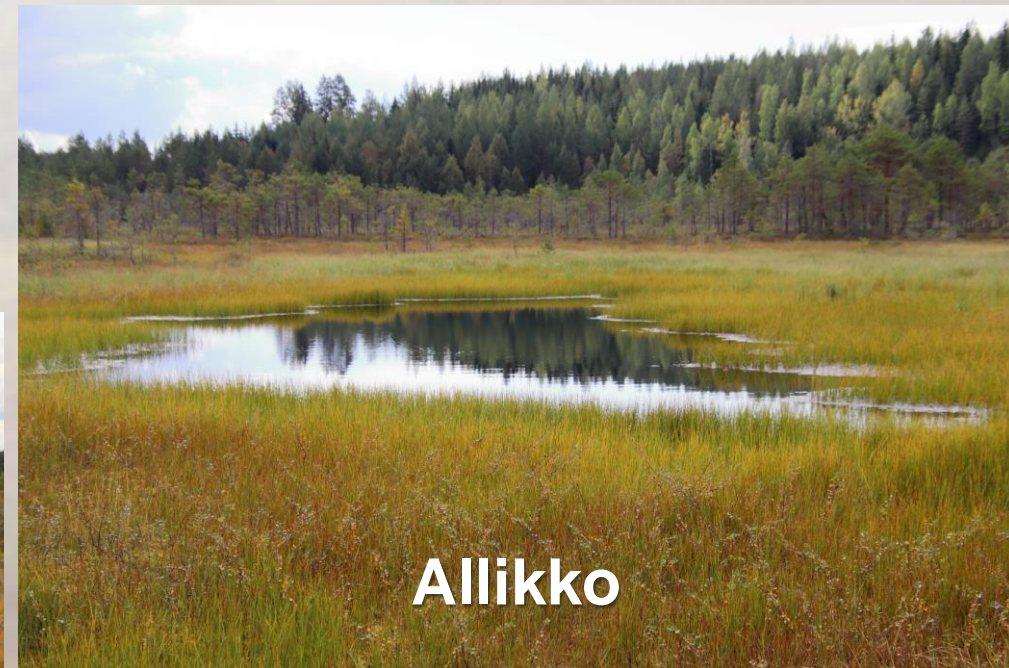
Soiden rakenne

- Turve ja vesi
- Pienmuodot
- Soiden lajisto

Turve ja vesi

Pienmuodot

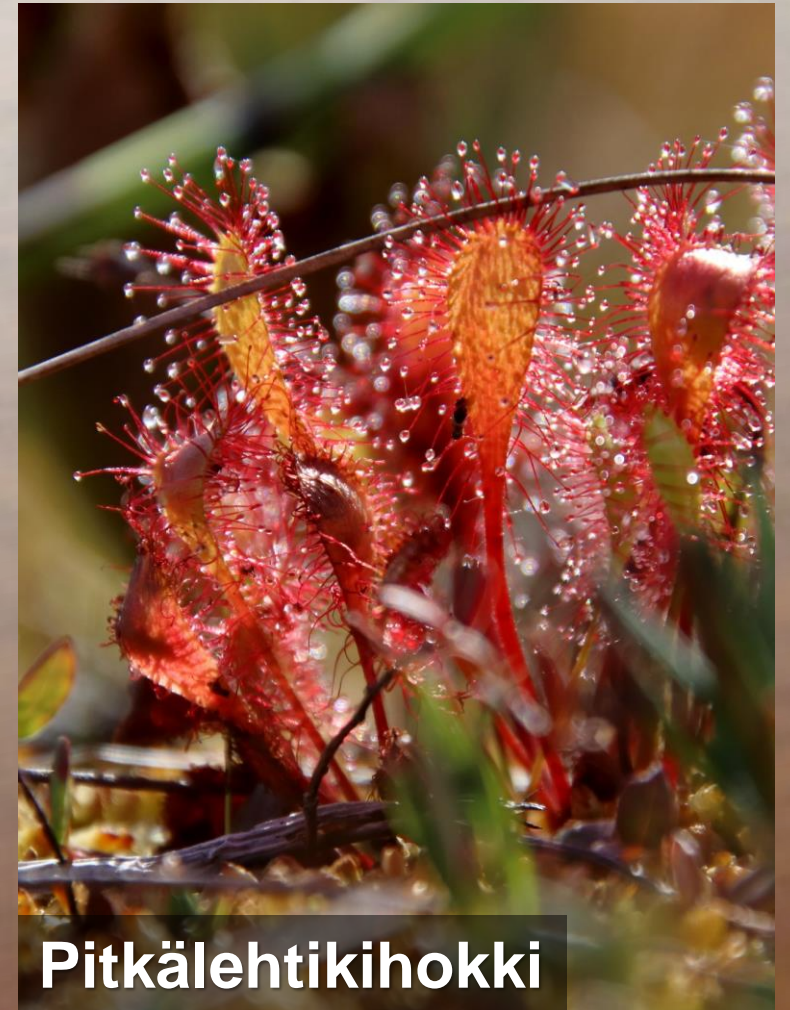
Rimpipinnan kasvit

Leväkkö

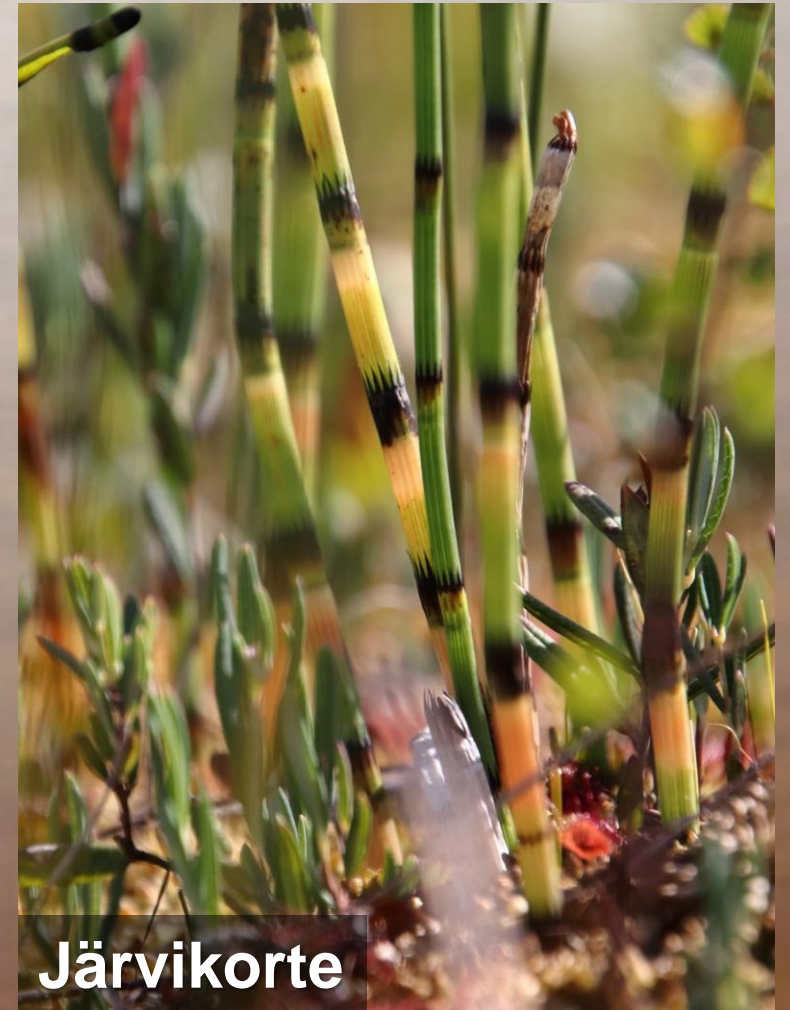

Valkopiirtoheinä

Pitkälehtikihokki

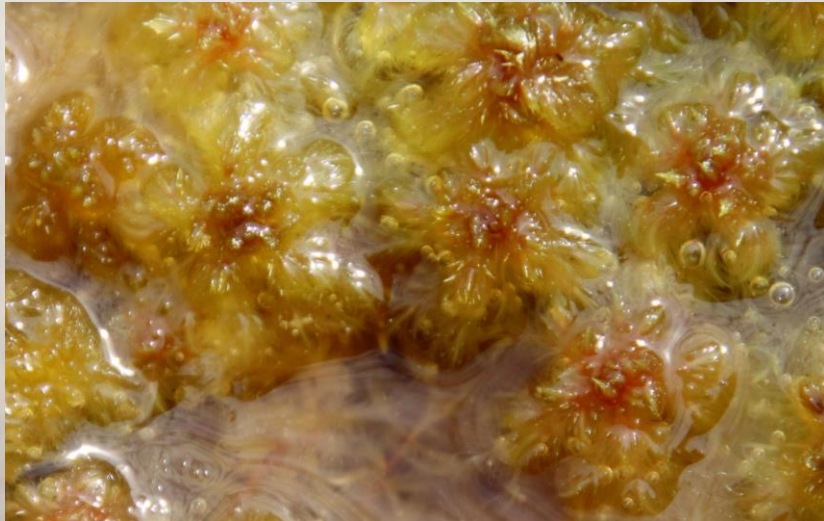
Välipinnan kasvit

Mätäspinnan kasvit

Rahkasammalet

Soiden puut

Soiden eläimet

Nisäkkäät

Linnut

Matelijat

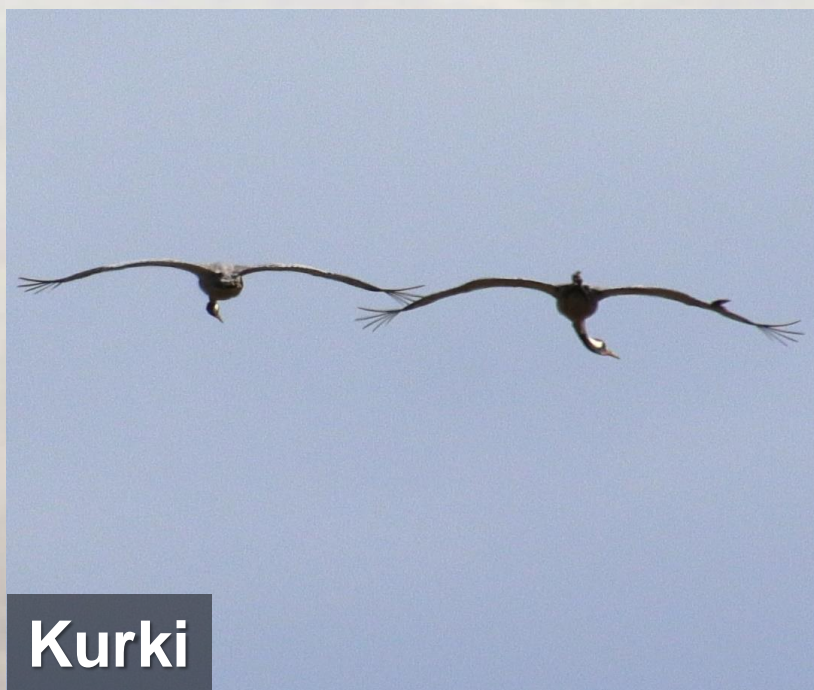
Hyönteiset

Minkä eläimen
polku?

Laulujoutsen

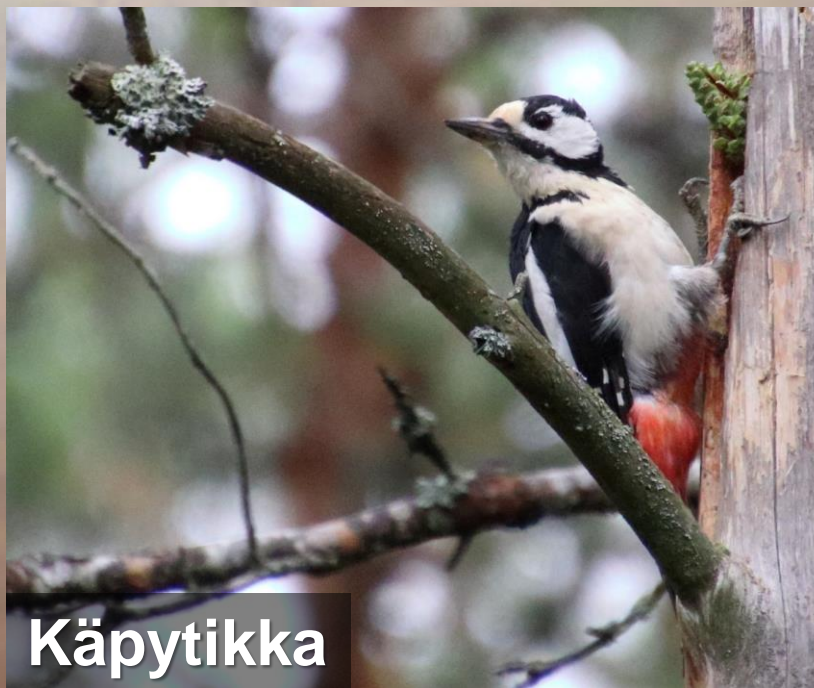
Kurki

Sinisorsa

Niittykirvinen

Käpytikka

Liro

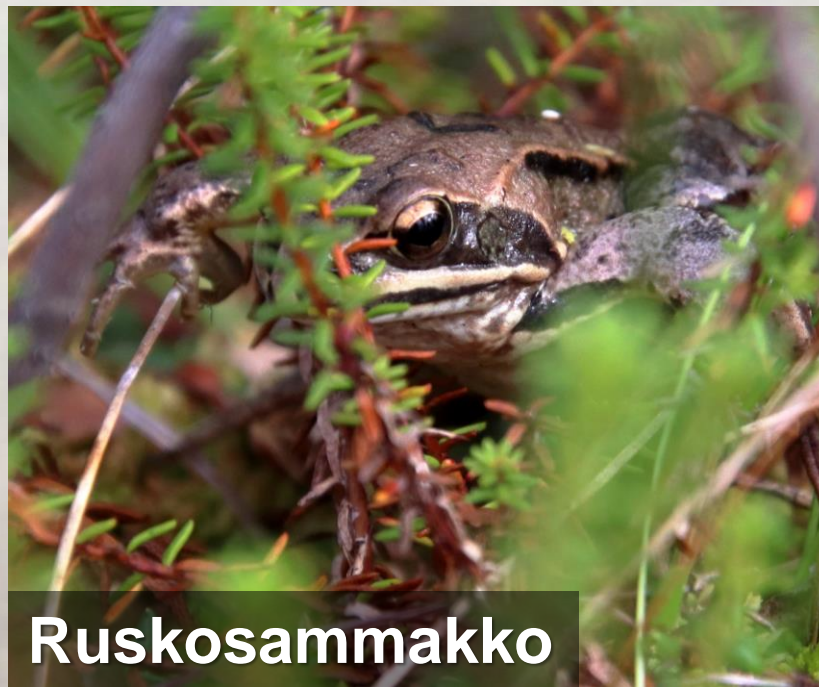

Sääksi

Ristihämähäkki

Ruskosammakko

Rämeakarvajalka

Kyy

Kettu

Kysymyksiä soiden rakenteesta

1. Kermi ja kulju – selitä omin sanoin.

2. Suo tuottaa turvetta. Mitä se on ja miten sitä muodostuu?

3. Miksi suolla kasvaa suokasveja?
Mikseivät metsäkasvit pärjää suolla?

Soiden luokittelu

- Kolmiulotteisen muodon mukaan
- Ravinteiden ja kosteuden mukaan
- Luonnontilaisuuden mukaan

Ravinteiden alkuperä

Sadevesisuo

Pohjavesisuo

Suoyhdistymätyypit

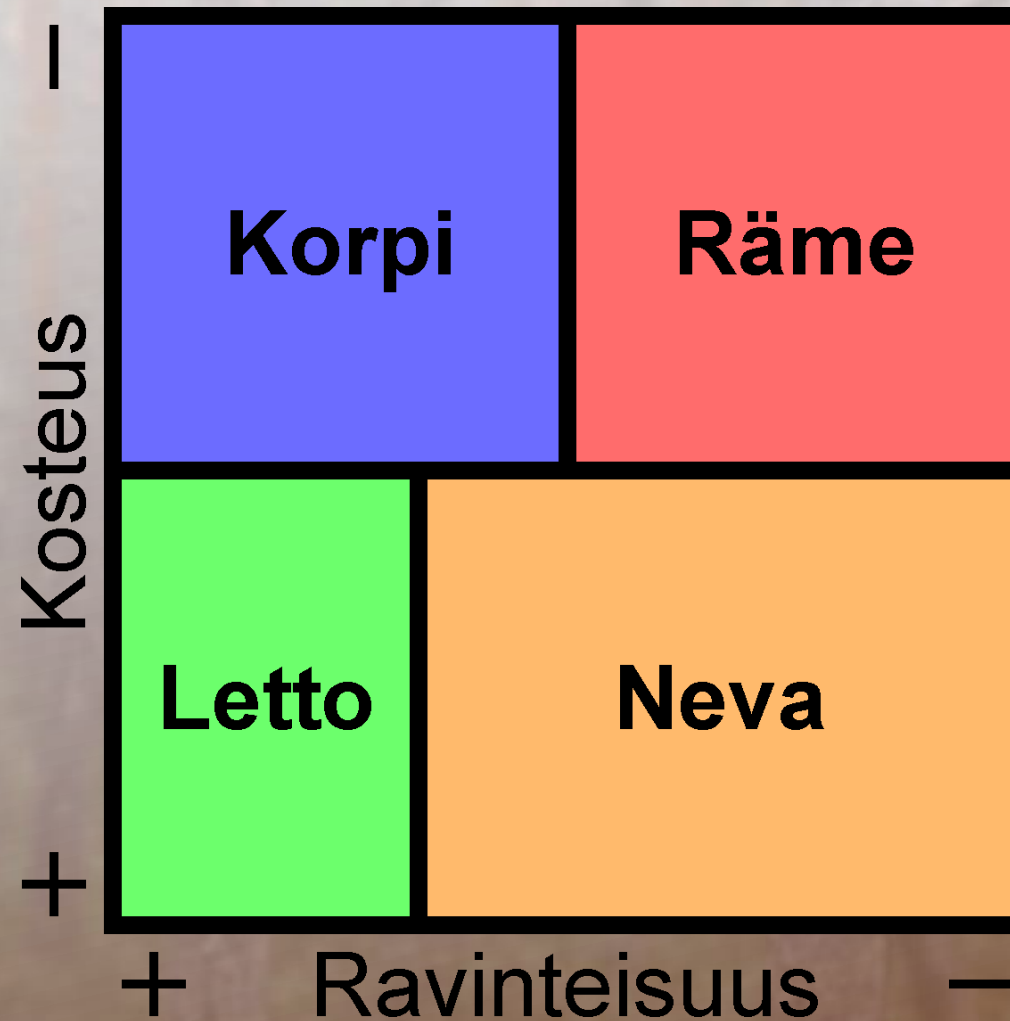
Keidassuo

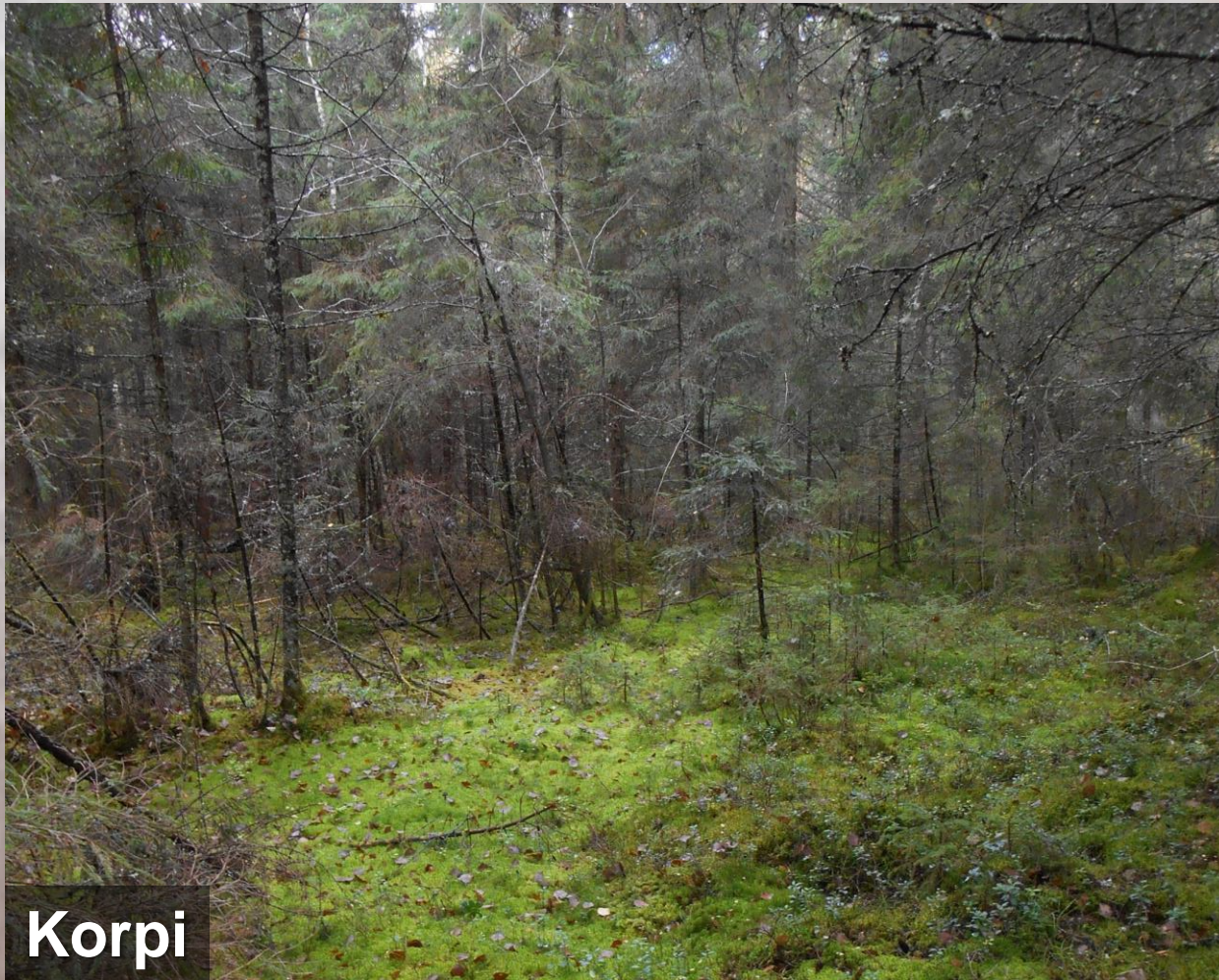
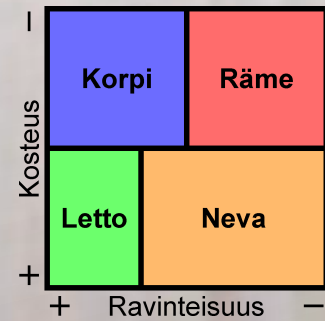
Aapasuo

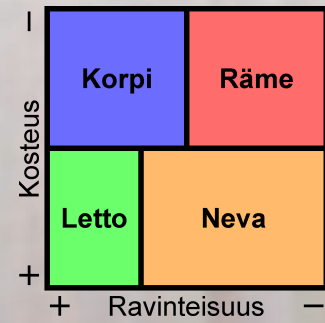
Soiden päätyyppiryhmät

Soiden päätyyppiryhmät

Soiden päätyyppiryhmät

© Kirsj Itkonen 2011

Soiden päätyyppiryhmät

Luonnontilaiset suotyypit

Avosoiden ja sekatyypin soiden kasvilajiryhmät

1. Ruskosammaleisuus

2. Ruohoisuus

3. Saraisuus

4. Lyhytkortisuus

5. Rahkaisuus

(5) Rahkaisuus

Ruskorahkasammal

(4) Lyhytkortisuus

Tupasvilla

(3) Saraisuus

Jouhisara

(2) Ruohoisuus

Kurjenjalka

(1) Ruskosammaleisuus

Rasisammal

Turpeen luokittelu

Rahkaturpeet

Saturpeet

Ruskosammal-
turpeet

Puuvalliset
turpeet

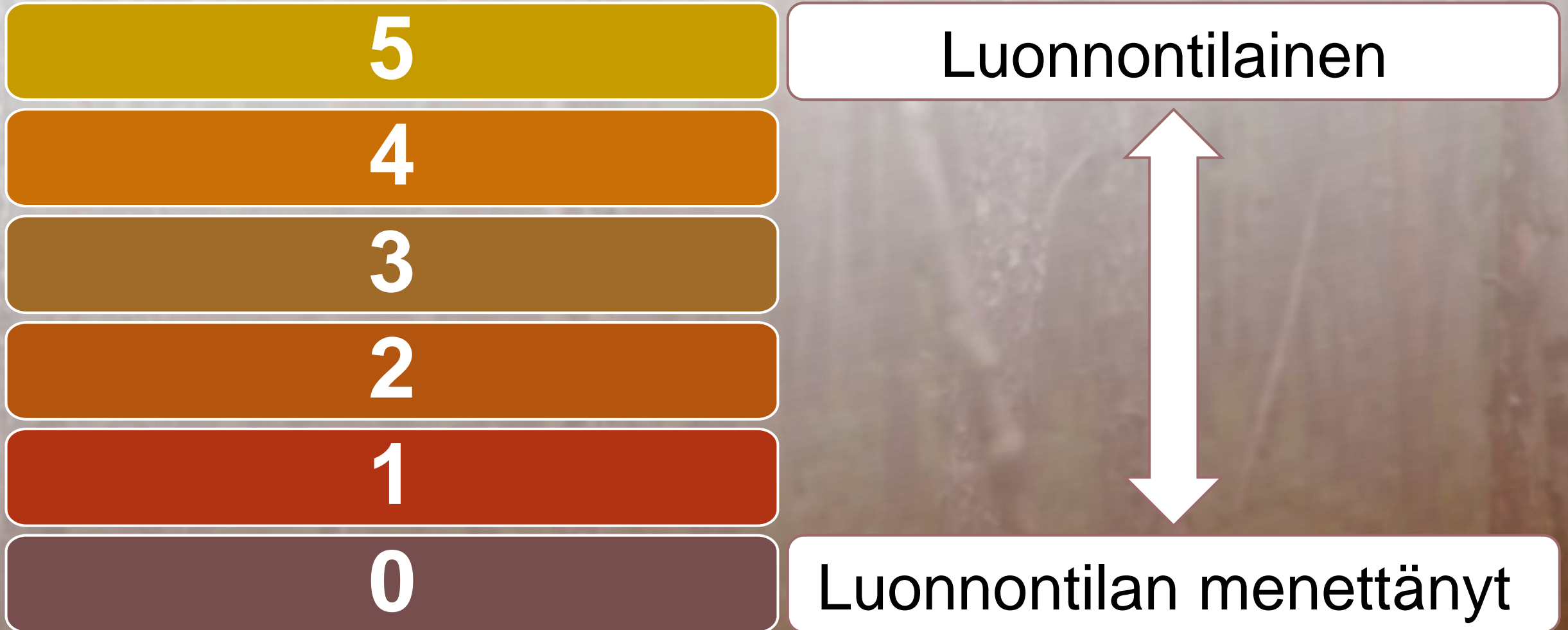
Soiden luonnontilaisuus sanoina

Turvekangas

Soiden luonnontilaisuusasteikko

Kysymyksiä soiden luokittelusta

1. Mitä eroa on keidas- ja aapasuolla?

2. Mikä ja millainen on sekatyypin suo?

3. Miten ja miksi metsäojitus muuttaa suota?

Soiden käyttö ja merkitys

- Talous-, virkistys- ja hyötykäyttö
- Ennallistaminen
- Suot ja ilmasto

Talouskäyttö

© Volker von Bonin s.a.

Maatalous

© Urpo Häyrynen 1965–1966

Turvetalous

© Tore Högnäs 1983

Metsätalous

Talouskäyttö

Talouskäyttö

Virkistys- ja hyötykäyttö

Jokaisenoikeudet:
Mitä suolla voi tehdä?

Juolukka

Muurain (lakka)

Karpalot

Variksenmarja

Suolla liikkuminen

Pukeutuminen

- Pitkät saappaat sekä vaatteet
- Ota huomioon metsästysajat

Kulkeminen

- Pitkospuut eivät kuluta suota
- Vältä märkää, suosi mätäspintaa

Soiden ennallistaminen

Täytetty oja

Soiden ennallistaminen

Pintavalli

Täytetty oja

Edellisen dian täytetty oja kuvan takana

Soiden ennallistaminen

Soiden suojele

**Soiden-
suoja-
elu-
ohjelma**

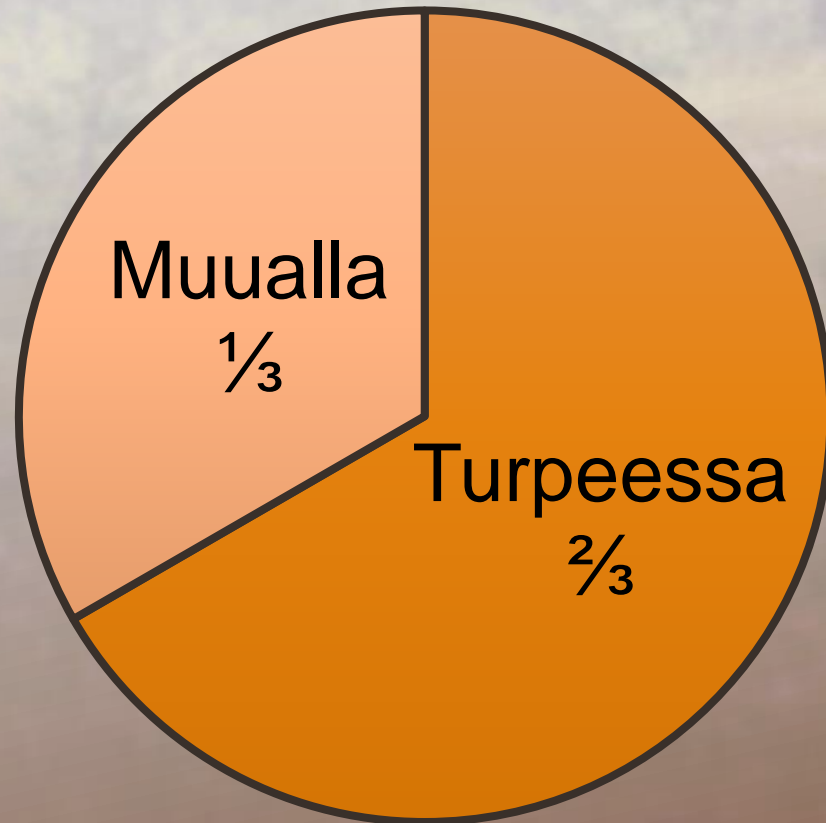
**Natura
2000**

FINIBA

Suot ja ilmasto

Suomen hiilivarastot

CO_2

CH_4

Kysymyksiä soiden käytöstä ja merkityksestä

1. Miksi ojien tukkiminen käynnistää suon ennallistumisen?

2. Kerro soiden rooleista ilmastonmuutoksessa.

3. Oletko hyötynyt suosta? Millainen merkitys suolla on sinulle?

Lähteet

